

# **Notitie Kindpakket 2018 Gemeente Midden-Drenthe**

November 2017

|                                                                              |               |
|------------------------------------------------------------------------------|---------------|
| <b>INHOUDSOPGAVE</b>                                                         | <b>3</b>      |
| Inleiding                                                                    | 3             |
| Leeswijzer                                                                   | 3             |
| Samenvatting                                                                 | 4             |
| <br><b>H 1 De kaders van het kindpakket</b>                                  | <br><b>5</b>  |
| Financieel kader: Klijnsmamiddelen                                           | 5             |
| Bestuurlijke afspraken                                                       | 5             |
| Typen voorzieningen binnen en buiten een kindpakket                          | 5             |
| Doelgroep kindpakket in Midden-Drenthe                                       | 6             |
| Uitvoerders kindpakket                                                       | 6             |
| Aantallen in Midden-Drenthe                                                  |               |
| Drents Trendbureau                                                           | 6             |
| CBS                                                                          | 7             |
| Doelgroep van 120%                                                           | 7             |
| <br><b>H 2 De bestaande voorzieningen voor kinderen in Midden-Drenthe</b>    | <br><b>8</b>  |
| Kern Midden-Drents armoedebeleid                                             | 8             |
| Midden-Drentse voorzieningen in de indeling van het kindpakket               | 8             |
| Kindpakket of voorzieningenpakket                                            | 9             |
| <br><b>H 3 Het Midden-Drentse kindpakket</b>                                 | <br><b>10</b> |
| De uitkering voor activiteiten                                               | 10            |
| Stimuleren van deelname aan sport                                            | 10            |
| Sportbon                                                                     | 10            |
| Jeugdsportfonds                                                              | 11            |
| Schoolkosten                                                                 | 11            |
| Tegemoetkoming in de schoolkosten van het voortgezet onderwijs               | 12            |
| Brugklassers                                                                 | 12            |
| Vervolgjaren op het voortgezet onderwijs                                     | 12            |
| Midden-Drents kindpakket                                                     | 12            |
| <br><b>H 4 Uitvoering nieuwe regelingen</b>                                  | <br><b>12</b> |
| Uitvoerbaarheid van de voorstellen                                           | 13            |
| Win win situatie                                                             | 13            |
| <br><b>H 5 Financiële uitwerking van de nieuwe regelingen</b>                | <br><b>13</b> |
| Financiering sportbon                                                        | 14            |
| Aantallen schoolkinderen                                                     | 14            |
| Bijdrage in de schoolkosten bij kinderen die naar de brugklas gaan           | 14            |
| Bijdrage in de schoolkosten van kinderen die naar het voortg. onderwijs gaan | 14            |
| Reeds bestaande minimaregelingen                                             | 14            |
| Voorstel besteding Klijnsmamiddelen                                          | 15            |
| Voorbehoud                                                                   | 15            |
| Midden-Drents Kindpakket                                                     | 15            |
| Verordening Minimaregelingen 2018                                            | 15            |

## **Inleiding**

Het vorige kabinet, Rutte II, heeft structurele middelen vrijgemaakt om armoede in gezinnen met minderjarige kinderen te bestrijden. Een van de wensen van dat kabinet was dat gemeenten deze middelen zouden gebruiken voor wat wel een “Kindpakket” wordt genoemd. Graag bieden wij u deze notitie aan met een voorstel voor een Midden-Drentse variant van dat Kindpakket.

## **Leeswijzer**

In het eerste hoofdstuk wordt aangegeven wat wordt verstaan onder een kindpakket en welk budget het rijk hiervoor structureel ter beschikking heeft gesteld. In het tweede hoofdstuk wordt aangegeven welke voorzieningen in Midden-Drenthe al bestaan die hetzelfde doel beogen als het kindpakket. In het derde hoofdstuk wordt een voorstel gedaan voor een aanvulling op het reeds bestaande kindpakket in onze gemeente. In het vierde hoofdstuk wordt aandacht besteed aan de praktische uitvoerbaarheid van dat voorstel. In het vijfde en laatste hoofdstuk treft u de financiële uitwerking aan.

## Samenvatting

Voor u ligt de notitie “Kindpakket 2018 – gemeente Midden-Drenthe”. Het vorige kabinet, Rutte II, heeft zogeheten Klijnsmamiddelen verstrekt aan gemeenten om extra maatregelen te kunnen nemen om armoede in gezinnen te bestrijden. Deze middelen zijn structureel en bedragen voor onze gemeente € 120.272,- op jaarbasis. Met deze middelen kan een zogeheten “Kindpakket” gefinancierd worden, als extra ondersteuning om te voorkomen dat kinderen nadelige gevolgen ondervinden als gevolg van het feit dat hun ouders beperkte financiële middelen hebben.

In deze notitie wordt u een beeld geschetst van de bestaande voorzieningen die wij al kennen met als doel armoede in gezinnen met kinderen te bestrijden. Dit zijn de voorzieningen die onder meer voort zijn gekomen uit het door u vastgestelde armoedebeliefd “Uw goed recht”.

Om diverse redenen is het aantal bijstandsgerechtigden in onze gemeente in de afgelopen jaren toegenomen. De verkorting van de duur van de WW, de forse aantallen toegewezen statushouders en ook de beperking van de instroom naar de WSW en de Wajong, hebben gezorgd voor een groter beroep op de bijstand en onze minimaregelingen.

De extra middelen maken het mogelijk om de gestegen toeloop naar de open eind regelingen zoals de uitkering voor activiteiten of de PC regeling te bekostigen. In deze notitie wordt aangegeven dat het onze voorkeur heeft om bij de voorjaarsnota 2018 te schuiven binnen de begroting. De kosten voor schuldhulp zijn gedaald, waardoor vanuit die begrotingspost geld beschikbaar is voor de bestaande minimaregelingen. De Klijnsmamiddelen zijn dan vanaf 2018 beschikbaar voor nieuw beleid.

In het derde hoofdstuk wordt een voorstel gedaan zoals beoogd door het rijk: nieuw beleid vanuit de extra middelen om armoede nog krachtiger te bestrijden. We hebben daarin gekozen voor een Midden-Drentse invulling van de Klijnsmamiddelen: het stimuleren van sportdeelname onder kinderen van 4 tot 18 jaar en het ondersteunen van ouders van kinderen die naar het voortgezet onderwijs gaan. Een sportbon en een schoolkostenregeling voor minimahuishoudens met kinderen op het voortgezet onderwijs.

In het een na laatste hoofdstuk wordt voorgesteld dat de regie over de uitgaven van de rijksmiddelen bij de gemeente blijft en dat we sport stimuleren, maar wel binnen ons eigen sport- en gezondheidsbeleid: met behulp van de buurtsportcoaches. Een van de uitgangspunten van ons Armoedebeliefd is dat we het niet gebruik van regelingen zoveel mogelijk willen tegengaan. Ook nu kijken we naar mogelijkheden om zoveel mogelijk minima te bereiken. De middelen zijn er immers voor hen. Tegelijkertijd hebben we oog voor de praktische uitvoerbaarheid en zo laag mogelijke uitvoeringskosten.

In die visie past het om de nieuwe voorstellen te koppelen aan de bestaande uitkering voor activiteiten. Met slechts een paar extra vragen, kan men op hetzelfde formulier ook de sportbon en de schoolkostenregeling aanvragen. Het past bij ons om de regie te houden en optimaal gebruik te maken van onze lokale infrastructuur en waar nodig te gaan voor maatwerkoplossingen. Wij stellen daarom voor om de toeleiding naar sportclubs te laten verzorgen door de buurtsportcoaches. Samen met de kinderen kunnen zij kijken welke sport en welke sportclub het beste past bij de wensen van het kind.

In het laatste hoofdstuk wordt ingegaan op de financiële aspecten van de voorstellen.

## **Hoofdstuk 1 De kaders van het kindpakket**

De kinderombudsman heeft de afgelopen jaren gepleit voor meer aandacht voor kinderen die opgroeien in armoede en heeft daarbij het woord kindpakket geïntroduceerd. Onder een kindpakket wordt verstaan: een combinatie van ondersteunende financiële maatregelen om ervoor te zorgen dat ouders die tot de minima behoren, hun kinderen mee kunnen laten doen in de maatschappij.

Een kindpakket kan zowel voorzieningen in natura bevatten, als een financiële bijdrage om participatie van de kinderen mogelijk te maken, waar de ouders anders onvoldoende geld voor zouden hebben. Deze ondersteuning moet eraan bijdragen dat kinderen geen nadelige gevolgen ondervinden van het feit dat hun ouders tot de minima behoren.

### **Financieel kader: Klijnsmamiddelen**

Oud-staatssecretaris Klijnsma van het vorige kabinet, Rutte II, heeft met ingang van 1 januari 2017 structureel 100 miljoen euro per jaar extra vrij gemaakt voor de bestrijding van armoede in minimahuishoudens met kinderen tot 18 jaar.

Deze middelen, ook wel de Klijnsmamiddelen genoemd, zijn per gemeente gerelateerd aan het aantal kinderen dat opgroeit in huishoudens met een kans op armoede. Afgaand op de cijfers, is het aannemelijk dat die grens gesteld is op 110% van de van toepassing zijnde bijstandsnorm. De gemeente Midden-Drenthe ontvangt in 2017 € 120.272,- aan Klijnsmamiddelen om in te zetten voor een kindpakket.

### **Bestuurlijke afspraken**

Het rijk heeft met de VNG bestuurlijke afspraken gemaakt over de gezamenlijke ambitie ten aanzien van dit onderwerp. Deze ambitie luidt: “Het rijk en gemeenten vinden het van groot belang dat alle kinderen kansrijk kunnen opgroeien. Het rijk en gemeenten zullen zich inspannen om alle kinderen voor wie dit niet vanzelfsprekend is, te bereiken en te ondersteunen met voorzieningen in natura via de lokale infrastructuur en samenwerking met diverse partijen. Gemeenten hebben de regie in het armoede- en schuldenbeleid en hebben daarbij aandacht voor de positie van kinderen.”

Voormalig staatssecretaris, mevrouw Klijnsma, voegde hieraan toe dat met de VNG is afgesproken “dat het geld in natura bij kinderen terecht komt, zodat zij mee kunnen doen: een kind krijgt bijvoorbeeld een sportabonnement, een muziekinstrument of een schoolreis”.

### **Typen voorzieningen binnen en buiten een kindpakket**

Veel gemeenten kennen al voorzieningen voor kinderen die opgroeien in minimahuishoudens. Men kan verschillende typen voorzieningen onderscheiden. Hieronder worden ze met enkele concrete voorbeelden aangeduid:

- basisvoorzieningen voor levensonderhoud (kleding, schoenen, soms meubels)
- voorzieningen voor maatschappelijke participatie (contributie sportclub, muziekles)
- voorzieningen voor school (computer, schooltas, schoolreisjes)
- voorzieningen voor vervoer (fiets, OV abonnement)
- voorzieningen voor bijzondere omstandigheden (maatwerk via stichtingen)
- overige voorzieningen (gratis ID kaarten, verjaardagsbox van Stichting Jarige Job)

In het volgende hoofdstuk wordt uitgewerkt welke voorzieningen beschikbaar zijn in onze gemeente voor minimahuishoudens met kinderen. Er wordt gesproken van een gemeentelijk kindpakket als er sprake is van voorzieningen die door de gemeente worden aangeboden aan minimahuishoudens met thuiswonende, minderjarige kinderen. De overige voorzieningen die beschikbaar zijn voor minimahuishoudens met kinderen worden door het rijk “losse voorzieningen” genoemd.

### **Doelgroep kindpakket in Midden-Drenthe**

De doelgroep van het gemeentelijk kindpakket bestaat uit thuiswonende kinderen van 4 tot 18 jaar die opgroeien in gezinnen die tot de minima behoren. In Midden-Drenthe is dat volgens ons Armoedebeleid de groep huishoudens met een inkomen tot 120% van de van toepassing zijnde bijstandsnorm en een vermogen tot het vrij te laten vermogen zoals genoemd in de Participatiewet. Het ligt voor de hand om voor het gemeentelijk kindpakket aan te sluiten bij ons Armoedebeleid.

### **Uitvoerders kindpakket**

In de afspraken tussen het rijk en de VNG staat dat gebruik wordt gemaakt van de inzet van de lokale infrastructuur en de samenwerking met diverse partijen. Hierbij worden onder andere het Jeugdsportfonds, Jeugd cultuurfonds en Stichting Jarige Job genoemd. Met de laatste twee fondsen wordt in onze gemeente al samengewerkt.

In gemeenten zoals de onze, die al regelingen hadden op het gebied van participatie, heeft de gemeente meestal de regie over de uitvoering van de MInimaregelingen.

Gemeenten die geen uitkering voor activiteiten hadden, hebben de regie vaker uitbesteed aan een aantal stichtingen, zoals het Jeugdsportfonds en Jeugdcultuurfonds. In deze gemeenten bepaalt de toetser van of namens de stichting of er een noodzaak is, bekijkt deze toetser in overleg met de ouders wat het kind nodig heeft (bijvoorbeeld geld voor deelname aan een sportclub) en zo ja in welke vorm maatwerk wordt ingezet. In de meeste gevallen gaat het geld van de gemeente niet naar het gezin, maar via het Jeugdsportfonds naar de club. Voor iedere bemiddelingspoging moet de gemeente € 25,- afdragen aan het fonds, bijv. het Jeugdsportfonds.

Door zelf de regie te houden en door gebruik te maken van de lokale infrastructuur, blijft het volledige budget beschikbaar voor de doelgroep: kinderen in minimahuishoudens.

### **Aantallen in Midden-Drenthe**

Om een goed beeld te krijgen van de aantallen minima en de aantallen kinderen die opgroeien in die huishoudens, is gebruik gemaakt van de cijfers van het CBS (Statline) en van het Drents Trendbureau dat in oktober 2017 een factsheet Armoede in Midden-Drenthe heeft gepubliceerd.

### **Drents Trendbureau**

Het Drents Trendbureau heeft armoedefactsheets van alle gemeenten in Drenthe gemaakt op basis van de gegevens over 2015 die het CBS in 2017 heeft opgeleverd. Uit de analyse blijkt het volgende:

“In 2014 moesten 1000 huishoudens in Midden-Drenthe rond komen van een laag inkomen <sup>1</sup> (7,2%). Dat is 1 op de 14 huishoudens. In Midden-Drenthe ligt dit aandeel lager dan in Nederland (10,1%) en lager dan in de provincie Drenthe (9,3 %)”.

“In de gemeente Midden-Drenthe leven ongeveer 260 kinderen in een gezin met een bijstandsuitkering. Dat is 3,9% van de kinderen in de gemeente. Het gemiddelde in de provincie Drenthe is 5,7%. Het gemiddelde in Nederland is 6,6%”.

“Een laag inkomen komt in Midden-Drenthe het vaakst voor bij eenoudergezinnen met minderjarige kinderen (27, 9%). Dit is lager dan het Nederlands gemiddelde van 32,9%. In Drenthe ligt het gemiddelde op 34,3%. In Midden-Drenthe is 5,4% van de huishoudens met een laag inkomen een twee-oudergezin met minderjarige kinderen”. (Bron CBS 2017)

### **CBS**

Volgens het CBS waren er in 2013 (laatst beschikbare gegevens in statline CBS) 13.800 huishoudens in Midden-Drenthe en 6.600 kinderen in de leeftijd van 0 – 18 jaar. In 2013 waren er volgens deze gegevens 700 kinderen in Midden-Drenthe die kans maakten op te groeien in armoede. Volgens het CBS groeiden in Midden-Drenthe 9,9% van de kinderen op in een minimahuishouden. Dat betekent dat 1 op de 10 kinderen in onze gemeente in 2013 woonde in een minimahuishouden.

Het CBS maakt een onderverdeling naar leeftijd:

Aantal kinderen van 0 – 6 jaar: 200

Aantal kinderen van 6 - 12 jaar: 200

Aantal kinderen van 12 - 18 jaar: 300

In 2015 en 2016 zijn minimaal 66 kinderen van statushouders in onze gemeente komen wonen die nog niet verwerkt waren in bovengenoemde cijfers van het CBS. Dat brengt het aantal kinderen van 0 tot 18 jaar van ouders met een laag inkomen minimaal rond de 770.

Volgens het CBS ging het in 2013 in totaal in onze gemeente om 5835 kinderen in de leeftijdsgroep 4 tot 18 jaar. Op basis van het gegeven dat 1 op de 10 kinderen in onze gemeente tot de minimahuishoudens wordt gerekend, gaat het dan om 584 kinderen.

### **Doelgroep van 120%**

Er zijn geen cijfers bekend van de aantallen kinderen in de doelgroep van 4 tot 18 jaar die opgroeien in huishoudens met een inkomen tot 120%. De eerder genoemde aantallen moeten dus naar boven bijgesteld worden. Gaan we voor de raming uit van 725 kinderen in de leeftijd van 4 tot 18 jaar, dan is er (€ 120.272,- : 725 =) gemiddeld € 165,- per kind beschikbaar uit de Klijnsmamiddelen.

---

<sup>1</sup> Onder een laag inkomen wordt door het CBS een inkomen rond bijstandsniveau verstaan. Het gaat om een extrapolatie van de beschikbare financiële cijfers. In onze gemeente werden eind december 2015 520 bijstandsuitkeringen verstrekt. Het door het CBS genoemde aantal minimahuishoudens (1000) komt dus niet overeen met het aantal verstrekte bijstandsuitkeringen.

## **Hoofdstuk 2      De bestaande voorzieningen voor kinderen in Midden-Drenthe**

### **Kern Midden-Drents armoedebeleid**

De kern van ons huidige beleid is het hebben een goed sociaal vangnet voor minima en het tegen gaan van niet gebruik van alle landelijke en gemeentelijke regelingen. Midden-Drenthe kent vooral Minimaregelingen die gericht zijn op het financieel ondersteunen van het gezin.

Om het niet gebruik tegen te gaan, wordt onder andere de (gratis) inkomenscheck bij de sociaal raadvrouw ingezet. Als daaruit blijkt dat mensen landelijke of gemeentelijke regelingen laten liggen, dan wordt zonodig hulp geboden bij het repareren van het inkomen. Daarnaast is hulp mogelijk bij het in balans brengen van het inkomen en de uitgaven. Hierbij kan gedacht worden aan adviezen van de budgetconsulent, budgetcursussen, budgetbeheer of schuldhulpverlening.

### **Midden-Drentse voorzieningen in de indeling van het kindpakket**

Als we kijken naar de voorzieningen in onze gemeente, dan zijn dat niet alleen regelingen via de gemeente, maar ook via andere organisaties die direct of indirect een bijdrage leveren aan de bestrijding van armoede in gezinnen met kinderen. Aan de eerder genoemde typen voorzieningen, wordt er één toegevoegd die centraal staat in onze gemeente: inkomen op orde, uitgaven in balans.

#### **Inkomen op orde, uitgaven in balans**

- inkomenschecks door de sociaal raadvrouw
- advies van de budgetconsulent bij financiële problemen, ook toegankelijk voor jongeren
- schuldhulp
- budgetbeheer
- budgetteringscursussen via de gemeente of via de woningcorporaties (voor hun huurders)
- hulp bij uitstroom uit de bijstand door de consulent jongerenwerkloosheid / werk
- hulp bij het verkrijgen van regelingen door alle ambassadeurs van het armoedebeleid
- voorlichting over financiële opvoeding via maatschappelijk werk
- Kwijtschelding

#### **Basisvoorzieningen in levensonderhoud**

- de Regeling voor duurzame gebruiksgoederen (via de individuele bijzondere bijstand)
- de Zorgkostenregeling (ook bekend als de regeling voor chronisch zieken en gehandicapten)
- Collectieve Ziektekostenverzekering Minima
- Individuele inkomenstoeslag
- Individuele studietoelage
- Tegemoetkoming eigen bijdrage voor de kosten van kinderopvang
- Voedselpakket bij de Voedselbank
- Kleding via de Kledingbank, ook voor baby's en kinderen
- Incidenteel, indien voorradig: tweedehands goederen zoals matrassen, fietsen, pc's, serviesgoed, speelgoed enz. via de Voedselbank

### **Voorzieningen voor maatschappelijke participatie**

- Uitkering voor activiteiten. Deze minimaregeling is bestemd voor financiering van activiteiten op het gebied van sport, cultuur en educatie, schoolreisjes en werkweken op school, maar mag ook worden ingezet voor: sportkleding, sportbenodigdheden, kinderopvangkosten bij uitjes van de ouders of voor de kosten van telefoon, internet en krant bij mensen die niet in staat zijn actief deel te nemen aan activiteiten buitenshuis
- Kinderopvangkosten bij ouders die werken of een opleiding volgen in het kader van hun re-integratietraject
- Bibliotheekpas voor jongeren tot en met 17 jaar
- Cultuuronderwijs op scholen (bedoeld wordt de gemeentelijke bijdrage van € 28,- per kind bovenop de middelen die scholen hiervoor van het rijk ontvangen)
- Jeugdcultuurfonds als hulp nodig is en geen recht bestaat op de uitkering voor activiteiten
- Activiteiten voor jonge mantelzorgers
- Verjaardagsfeestjes bij Chill-in voor kinderen van klanten van de Voedselbank
- Dagjes uit, vakanties en vieringen als Sinterklaas en Kerst georganiseerd door o.a. Humanitas en de Voedselbank
- Activiteiten in het kader van Jongeren op Gezond Gewicht (JOGG)

### **Voorzieningen voor school**

- PC regeling
- Uitkering voor activiteiten voor werkweken, schoolreisjes
- Mentor for you / huiswerkbegeleiding via het Oranje Fonds

### **Voorzieningen voor vervoer**

- Individuele bijzondere bijstand voor reiskosten naar school indien de afstand groot is.

### **Voorzieningen voor bijzondere omstandigheden**

- Weerbaarheidstrainingen voor jongeren om hen tot mentaal sterkere volwassenen te maken

### **Overige voorzieningen**

- Verjaardagsbox van Stichting jarige Job voor kinderen van klanten van de Voedselbank
- Pakket van de Linda Foundation voor pasgeborenen en als de kinderen 6 maanden oud zijn (via intermediairs aan te vragen als er bijzondere omstandigheden zijn)
- Acties in het kader van Jongeren op Gezond Gewicht

### **Kindpakket of voorzieningenpakket**

Niet alle bovengenoemde regelingen hebben dezelfde inkomens- en vermogensgrenzen. Voor kwijtschelding op grond van de Invorderingswet, gelden andere grenzen dan voor gemeentelijke uitkeringen.

Niet alle regelingen zijn van de gemeente. De Voedselbank, Humanitas en andere organisaties hanteren eigen doelgroepen en eigen criteria.

Niet alle bovengenoemde regelingen zijn voor alle kinderen bereikbaar. Zo is een verjaardagsbox alleen bestemd voor kinderen tot 12 jaar van klanten van de Voedselbank. Activiteiten van het

JOGG en de gemeentelijke bijdrage aan Cultuuronderwijs zijn daarentegen wel voor alle kinderen beschikbaar, ongeacht het inkomen van hun ouders.

Niet alle regelingen kan men zelf aanvragen. De particuliere fondsen, zoals de Linda Foundation, zijn alleen via intermediairs als de sociaal raadvrouw te bereiken en alleen voor schrijnende gevallen.

Dit alles maakt dat het lastig is om te communiceren over “een kindpakket”, zonder verkeerde verwachtingen te wekken. Ons voorzieningenpakket getuigt van diversiteit en maatwerk. De extra financiële middelen maken het mogelijk om binnen het voorzieningenpakket een gemeentelijk, Midden-Drents, kindpakket aan te bieden dat beschikbaar is voor minderjarige, thuiswonende kinderen van minima met een inkomen tot 120% en een laag vermogen.

## **Hoofdstuk 3        Het Midden-Drentse kindpakket**

### **De uitkering voor activiteiten**

Binnen ons voorzieningenpakket is de uitkering voor activiteiten een belangrijke en goed benutte regeling. De uitkering bedraagt in 2017 iets meer dan € 160,- per gezinslid, per kalenderjaar. Deze uitkering wordt jaarlijks geïndexeerd. Ongeveer de helft van de deelnemende gezinnen benut deze bijdrage vooral voor het financieren van activiteiten op het gebied van sport. In dat kader worden voetbal en zwemles of recreatief zwemmen het meest genoemd. Het geld wordt deels ook besteed aan eenmalige uitjes als toegang tot de dierentuin, de bioscoop enz.

In 2016 maakten 600 huishoudens met een inkomen tot 120% en een laag vermogen, er gebruik van. Omgerekend is deze uitkering verstrekt aan 1145 individuen. Minus de 600 volwassen aanvragers, maakten er 545 overige gezinsleden gebruik van. Naar schatting waren daar circa 400 à 450 kinderen onder. Dat betekent dat we meer kinderen bereikt hebben dan de circa 260 kinderen die volgens de cijfers van het CBS en het Drents Trendbureau (cijfers over 2015) leefden in huishoudens met een bijstandsuitkering.

### **Stimuleren van deelname aan sport**

Het sportbeleid zien wij als een integraal onderdeel van andere beleidsterreinen (onderwijs, gezondheid, leefbaarheid). Daarmee is sportbeleid ook preventief beleid. Het stimuleren van sport is goed voor de ontwikkeling van kinderen. Zij leren omgaan met leeftijdsgenoten, in teamverband optreden, ze bouwen een sociaal netwerk op en leren omgaan met winst en tegenslag. In dat kader past het uitstekend om met de extra middelen een extra impuls te geven aan deelname van kinderen aan sport.

### **Sportbon**

Voorgesteld wordt om aan minima met kinderen in de leeftijd van 4 tot 18 jaar een extra bedrag in de vorm van een sportbon ter waarde van € 100,- per kind toe te kennen. Hieraan wordt de voorwaarde verbonden dat dit geld alleen ingezet kan worden voor deelname aan een sport (contributie van de sportclub en sportbenodigdheden als specifiek benodigde sportkleding). Bovendien wordt voorgesteld dat de toeleiding naar de sportclub en de verzilvering van de sportbon, via de buurtsportcoaches (onze lokale infrastructuur) loopt. Zij kennen immers alle

sportclubs en hebben via de scholen en verenigingen contact met de jeugd en kunnen zorgdragen voor een goede begeleiding.

Indien uw raad hiermee instemt, wordt voorgesteld om het college te mandateren om samen met de afdeling sport en de buurtsportcoaches nader uit te werken hoe de toeleiding naar de sportclubs en de betaling rechtstreeks aan de sportclubs via de buurtsportcoaches in de praktijk het beste vorm gegeven kan worden. De afdeling sport heeft al aangegeven hierover ideeën te hebben.

### **Jeugdsportfonds**

Er zijn gesprekken geweest met het Jeugdsportfonds (JSF) om te zien welke rol zij eventueel zouden kunnen spelen. Er blijken helaas veel nadelen te kleven aan de inzet van het jeugdsportfonds. Ten eerste is het duur. Bemiddeling kost € 25,- per kind, per jaar. Maar er zijn ook andere nadelen: zo mag een kind maar één sport per jaar beoefenen. Van sport veranderen na de zomerstop of tussentijds wisselen van sport, is volgens de regels van het JSF niet mogelijk.

Bij de inzet van de sportbon is de waarde ervan leidend en niet het aantal sporten. Kiest men een relatief goedkope sport, dan blijft de rest van het geld beschikbaar voor bijvoorbeeld een tienrittenkaart voor recreatief zwemmen. Recreatief zwemmen na het behalen van het diploma, is volgens de JSF-regels niet toegestaan. Juist voor het behouden van de zwemvaardigheid is dit van grote waarde. Met de sportbon mag dit wel.

Een ander nadeel is dat het jeugdsportfonds de intermediair (bijvoorbeeld een maatschappelijk werker) verantwoordelijk maakt voor daadwerkelijke sportdeelname. Deze intermediair moet hierover verantwoording afleggen. In het voorstel voor een sportbon, is het de taak van een sportcoach om een kind te stimuleren tot sportbeoefening en toe te leiden tot een club. Het blijft de taak en verantwoordelijkheid van de ouders om ervoor te zorgen dat het kind daadwerkelijk naar sport toegaat.

Het Jeugdsportfonds verwijst nu door naar onze gemeente voor de uitkering van activiteiten, maar zou graag een rol spelen in alle Drentse gemeenten.

Het college kan in zeer bijzondere gevallen besluiten om op grond van de hardheidsclausule alsnog een minimaregeling toe te kennen aan een aanvrager die niet helemaal aan de voorwaarden voldoet. Desondanks achten wij het mogelijk dat er voor een bepaald kind, in een bepaalde situatie, wel geld of meer geld, toegekend moet worden, dan wij op grond van onze verordening kunnen doen. Voor die uitzonderlijke gevallen willen wij op onze begroting € 2.500,- reserveren, waar het Jeugdsportfonds een beroep op kan doen. Op die manier proberen wij maximaal uit te sluiten dat er kinderen buiten de boot vallen door toepassing van onze regels.

Dit voorstel is vergelijkbaar met onze deelname aan het Jeugdcultuurfonds. Ook hierbij is onze uitkering voor activiteiten de voorliggende voorziening, maar kan het Jeugdcultuurfonds in heel uitzonderlijke gevallen gebruik maken van onze reservering.

### **Schoolkosten**

In onze gemeente kunnen schoolreisjes betaald worden van de uitkering voor activiteiten, en is er bijzondere bijstand mogelijk voor reiskosten als de afstand tussen school en huis erg groot is. Ook

kennen we de lening voor een PC. Voor kinderen op het basisonderwijs achten wij deze voorzieningen passend en toereikend.

Ouders van kinderen die naar het voortgezet onderwijs gaan, hebben het in financieel opzicht zwaarder omdat het voortgezet onderwijs vraagt om hogere ouderbijdragen, bijvoorbeeld voor werkweken op school of voorgeschreven sportkleding voor de gymlessen. Wij stellen daarom voor om juist deze gezinnen extra te ondersteunen.

### **Tegemoetkoming in de schoolkosten van het voortgezet onderwijs**

Nu er extra middelen beschikbaar zijn vanuit het rijk, bestaat de mogelijkheid om een algemene tegemoetkoming te geven in de schoolkosten voor kinderen die naar het voortgezet onderwijs gaan of op het voortgezet onderwijs zitten. Voor onze gemeente is dat nieuw beleid, dat daadwerkelijk in financiële zin, verlichting biedt aan minimahuishoudens.

Ook een tegemoetkoming in de schoolkosten is deels aanvullend op de uitkering voor activiteiten als het gaat om de mogelijkheid om hiervan schoolreisjes of werkweken te bekostigen. Voor de uitvoering wordt daarom ook voor deze tegemoetkoming voorgesteld om aan te haken bij de uitkering voor activiteiten.

### **Brugklassers**

Juist bij de overgang van het basisonderwijs naar het voortgezet onderwijs, is er vaak extra geld nodig voor leermiddelen als een iPad of gymkleding. Voorgesteld wordt om aan minimahuishoudens met kinderen in de brugklas van het voortgezet onderwijs (eenmalig) een bedrag te verstrekken van € 250,-. Deze tegemoetkoming is vrij te besteden en kan daarom worden benut als tegemoetkoming in de kosten van een laptop, iPad, fiets, telefoon, schooltas, vrijwillige (maar feitelijk verplichte) ouderbijdrage, schoolreisje enz.

### **Vervolgjaren op het voortgezet onderwijs**

Daarnaast wordt voorgesteld om minimahuishoudens voor de kinderen tot 18 jaar die in de tweede of hogere klassen van het voortgezet onderwijs les hebben, een tegemoetkoming in de schoolkosten te geven van € 100,- per schooljaar. Ook deze tegemoetkoming is vrij te besteden en kan benut worden voor de bijkomende kosten voor het volgen van voortgezet onderwijs.

### **Midden-Drents kindpakket**

Indien uw raad instemt met de voorstellen in deze notitie, dan bestaat het Midden-Drentse kindpakket in 2018 uit de volgende vier onderdelen:

- Uitkering voor activiteiten
- Sportbon
- Schoolkostenregeling voor het voortgezet onderwijs en
- De PC regeling.

## **Hoofdstuk 4      Uitvoering nieuwe regelingen**

In dit hoofdstuk wordt nader ingegaan op de uitvoering van beide voorstellen: de sportbon en de tegemoetkoming in de kosten van het voortgezet onderwijs via een schoolkostenregeling.

### **Uitvoerbaarheid van de voorstellen**

Beide voorstellen kunnen door de gemeente worden uitgevoerd voor wat betreft de aanvraag en de afhandeling daarvan met een beschikking. Als uw raad instemt met een inkomensgrens van 120%, dan kunnen beide voorstellen gekoppeld worden aan de aanvraag van de uitkering voor activiteiten.

Door specifiek de leeftijd van de kinderen uit te vragen, kunnen modules in het aanvraagformulier en in de toekenningsbeschikking voor de uitkering voor activiteiten gehangen worden voor een sportbon of een tegemoetkoming voor de schoolkosten in het voortgezet onderwijs. Er hoeft dan geen apart aanvraagformulier per regeling bij te komen. En er hoeft niet extra getoetst te worden. De leeftijd van een kind bepaalt of er recht is op een regeling uit het kindpakket (de PC regeling, de uitkering voor activiteiten, de sportbon en een schoolkostenregeling).

### **Win win situatie**

Door de toekenning van de sportbon en de schoolkostenregeling te koppelen aan de aanvraag voor de uitkering voor activiteiten, zijn er geen extra aanvraagformulieren nodig. De vraag naar de leeftijd van alle thuiswonende, minderjarige kinderen en of er een brugklasser bij is, volstaat.

Deze koppeling kent meer voordelen:

- Ouders met kinderen in deze leeftijd kunnen zowel de sportbon als (een gedeelte van) de uitkering voor activiteiten benutten voor de kosten van het beoefenen van een sport. Hierdoor wordt sport voor alle kinderen bereikbaar, ook als de contributie wat meer bedraagt dan de € 160,- die nu per kind beschikbaar is.
- Buurtsportcoaches worden ingezet om kinderen die nog niet sporten of die nog geen lid zijn van een sportclub, te helpen kiezen uit het sportaanbod. Door de inzet van de sportbon via de buurtsportcoaches te laten verlopen, zijn de clubs verzekerd van aanwas van nieuwe leden die al blij hebben gegeven van belangstelling voor die sport.
- Het volledige bedrag gaat naar de minima en niet deels naar intermediairs van bijvoorbeeld het Jeugdsportfonds.
- De regie over de inkomens- en vermogenstoets blijft bij de gemeente. Hierdoor is de inkomens- en vermogenstoets voor iedereen hetzelfde en is de privacy van deze gevoelige informatie geborgd. Daarmee is de sportbon geen gunst van een intermediair, maar een recht.
- Ouders kunnen dankzij de sportbon het geld van de uitkering voor activiteiten breder inzetten dan alleen voor sport. Dit vergroot de mogelijkheden voor andere vormen van participatie.
- Voor de gemeente betekent een koppeling aan de uitkering voor activiteiten relatief lage uitvoeringskosten voor twee nieuwe regelingen.
- De regeling voor activiteiten is breed bekend en dit vergroot de mogelijkheid van ouders om met minimale inspanning van nog twee regelingen gebruik te maken als ze kinderen in de doelgroep van die regelingen hebben.

## **Hoofdstuk 5 Financiële uitwerking van de nieuwe regelingen**

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de beschikbare middelen voor het kindpakket en op de financiering van de voorstellen zoals die in deze notitie zijn gedaan.

### **Financiering sportbon**

Uitgaande van 725 kinderen in de leeftijd van 4 tot 18 jaar in huishoudens die behoren tot de huishoudens met een inkomen tot 120%, is voor de sportbon een budget benodigd van  $725 \times € 100,- = € 72.500,-$ .

### **Aantallen schoolkinderen**

Om inzicht te krijgen in de mate waarin er een beroep kan worden gedaan op de schoolkostenregeling voor het voortgezet onderwijs, is gekeken naar de aantallen leerlingen in de brugklas en het totaal aantal leerlingen op het voortgezet onderwijs.

Volgens het CBS zijn er circa 45 kinderen van 12 jaar die tot de minimahuishoudens behoren. Dit aantal komt overeen met de gegevens van onze afdeling leerplicht voor wat betreft het aantal brugklassers in minimahuishoudens, al schommelt het aantal brugklassers per jaar.

### **Bijdrage in de schoolkosten bij kinderen die naar de brugklas gaan**

Uitgaande van de CBS cijfers, zijn er in onze gemeente circa 45 kinderen van 12 jaar (fictieve brugklasleeftijd<sup>2</sup>) die tot de huishoudens met een laag inkomen behoren. Omdat voorgesteld wordt om uit te gaan van een inkomensgrens van 120%, wordt geraamd dat circa 60 kinderen volgens onze criteria tot een minimahuishouden behoren.

Uitgaande van 60 keer een tegemoetkoming in de schoolkosten van brugklassers van € 250,- per brugklasser, zou dat € 15.000,- kosten.

### **Bijdrage in de schoolkosten van kinderen die naar het voortgezet onderwijs gaan**

Volgens het CBS zijn er 300 kinderen in de leeftijdsgroep van 12 tot 18 jaar die tot de minimahuishoudens behoren. Minus circa 60 brugklassers, zou het gaan om 240 leerlingen. Omdat voorgesteld wordt om uit te gaan van een inkomensgrens van 120%, ramen wij dat ongeveer 300 kinderen in de leeftijd van 13 tot 18 jaar volgens onze criteria tot een minimahuishouden behoren.

Uitgaande van een bijdrage van € 100,- voor schoolkosten aan 300 leerlingen van 13 tot 18 jaar in de overige klassen van het voortgezet onderwijs, zou dat € 30.000,- kosten.

### **Reeds bestaande minimaregelingen**

Uit de jaarrekening 2016 blijkt dat er door een toename van het aantal gebruikers van de minimaregelingen, sprake is van tekorten op een paar specifieke begrotingsposten binnen het Zorg- en Minimabeleid, zoals op de uitkering voor activiteiten en de PC regeling.

Door de Klijnsmamiddelen kunnen wij in het boekjaar 2017 deze tekorten binnen het Zorg- en Minimabeleid opvangen, omdat die zijn bijgeboekt op de begrotingspost armoedebelid. Deze tekorten op onderdelen, kunnen vanaf 2018 opgevangen worden door een overschot op het budget voor schuldhulpverlening.

---

<sup>2</sup> In beleidsregels wordt uitgewerkt wanneer een kind recht heeft op de vergoeding voor een brugklasser; op basis van leeftijd (12 jaar) of feitelijk deel uitmakend van de brugklas. Voorkomen moet worden dat deze bijdrage in de schoolkosten bij brugklassers twee keer voor hetzelfde kind wordt uitgekeerd

In 2018 zullen wij uw raad bij de voorjaarsnota een voorstel doen om een aantal verschuivingen binnen het Zorg- en Minimabeleid door te voeren. Wij zullen daarbij concreet voorstellen om het overschot op de begrotingspost voor schuldhulp aan te wenden voor het opplussen van de tekorten op de bestaande minimaregelingen. Hierdoor komen de Klijnsmamiddelen volledig beschikbaar voor nieuw beleid.

### **Voorstel besteding Klijnsmamiddelen**

Resumerend komen wij in deze notitie tot een voorstel voor nieuw beleid in het kader van een Midden-Drents kindpakket dat er als volgt uit ziet:

|                                                             |
|-------------------------------------------------------------|
| € 72.500,- sportbon voor kinderen van 4 tot 18 jaar         |
| € 2.500,- via een declaratie van het jeugdsportfonds        |
| € 15.000,- schoolkostenregeling brugklassers                |
| <u>€ 30.000,- schoolkostenregeling voortgezet onderwijs</u> |
| Totaal € 120.000,- benodigd voor het kindpakket             |

### **Voorbehoud**

Voor wat betreft de exacte bedragen die de gemeente de komende jaren van het rijk ontvangt onder de noemer “Klijnsmamiddelen”, wordt verwezen naar de circulaire van het ministerie. In deze notitie wordt uitgegaan van het bedrag dat voor 2017 beschikbaar werd gesteld. De precieze bedragen voor de komende jaren worden in circulaire bekend gemaakt.

Omdat cijfers omtrent mogelijk rechthebbenden voor onze regelingen niet beschikbaar zijn, omdat het vermogen niet bekend is van onze inwoners, wordt in deze notitie een grove raming gebruikt. In de loop der jaren kunnen wij de budgetten bijstellen als blijkt dat er meer of minder gebruikers per regeling bereikt kunnen worden. Ook voor deze regeling geldt dat een goede bekendheid essentieel is voor het tegengaan van niet-gebruik.

### **Midden-Drents Kindpakket**

Naast de in het tweede hoofdstuk genoemde losse voorzieningen, bestaat ons Midden-Drentse Kindpakket na vaststelling door uw raad uit de volgende onderdelen:

#### **Midden-Drents Kindpakket:**

Uitkering voor activiteiten

Sportbon

Schoolkostenregeling voor brugklassers

Schoolkostenregeling voor 13 tot 18 jarige leerlingen in het voortgezet onderwijs

PC regeling

### **Verordening Minimaregelingen 2018**

Voorgesteld wordt dat de nieuwe regelingen worden opgenomen in een nieuwe Verordening Minimaregelingen en dat die ter vaststelling aan uw raad zal worden aangeboden.

### **Evaluatie**

Dit beleid zal in 2020 geëvalueerd worden, dat is nadat de cijfers over het eerste volledige kalenderjaar dat deze regeling uitgevoerd wordt (2019), bekend zijn.